

Fagorganisert og trygg

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

Viktigere enn noensinne: I ukene som kommer får ansatte i private barnehager tilbud om å bli med i Fagforbundet. Det er viktigere enn noen gang å organisere seg. Anbud og privatisering fører til angrep på lønns- og arbeidsforhold i både offentlige og private virksomheter.

Side 4-5

Asker, anbud og Adecco

Etter at Asker kommune ble anmeldt for brudd på arbeidsmiljøloven ble renovatørene fra Adecco ansatt i Ragn-Sells, som har kontrakt med Asker kommune. **Side 2**

FOTO: OLA TØMMERÅS, FAGBLADET

Verving

Fagforbundet har frikjøpt 54 tillitsvalgte i tre måneder for å drive verving i private barnehager. Det var god stemning på vervemøtet som OSS tillitsvalgte besøkte. **Side 5**

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

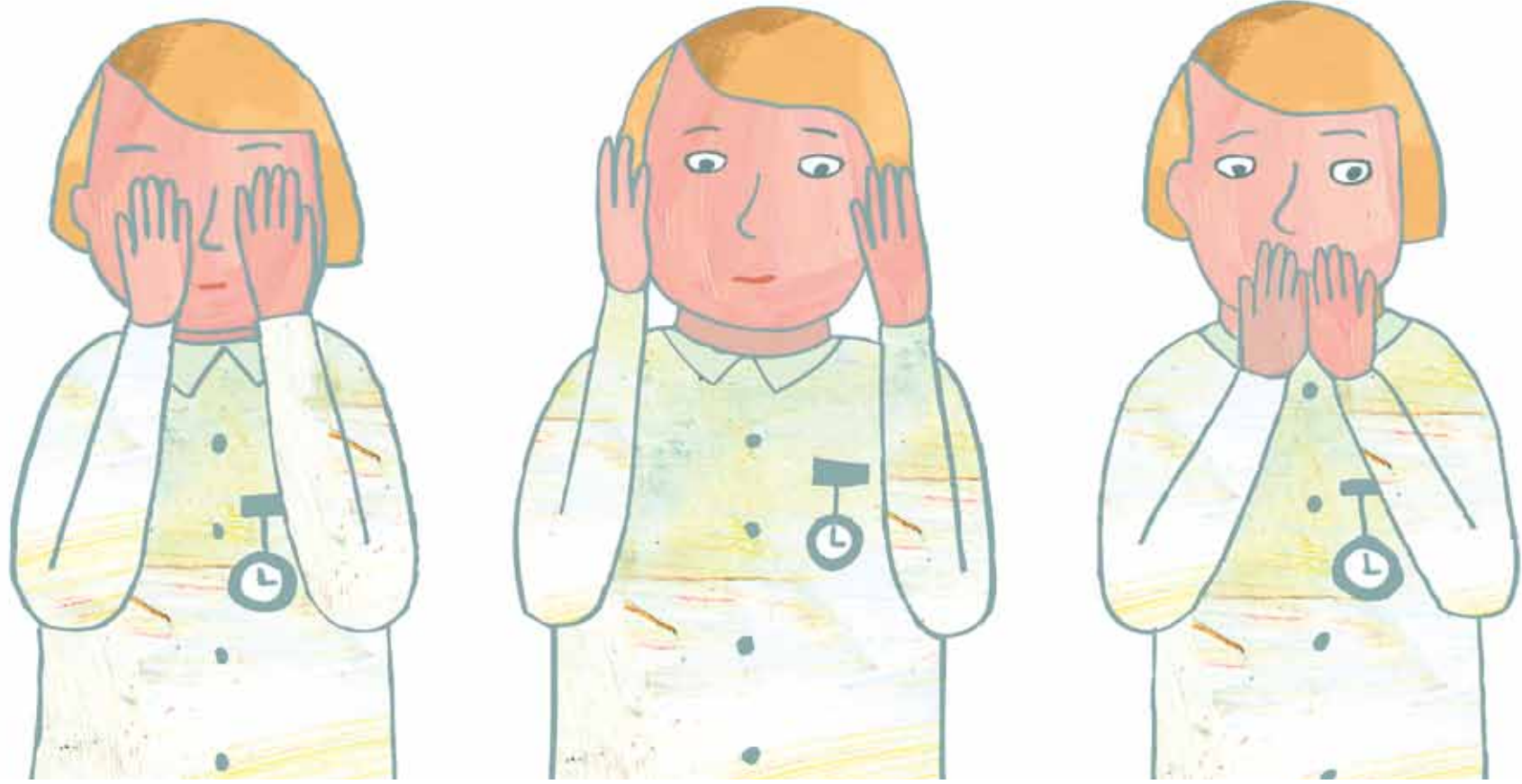
Kreativ Omsorg 2011

Kreativ Omsorg '11 arrangeres i april i Tromsø. Tema er hvordan det går an å tenke alternativt og kreativt i omsorgssektoren. **Side 7**

FOTO: GUSTAVAS KULTURFABRIKK

PERSPEKTIV

ILLUSTRASJON: TRUDE FJENSVO

FOTO: SV

IVAR JOHANSEN (SV)
Bystyremedlem i Oslo
Hovedstyremedlem i KS

KOMMENTAREN

Fagfolk: Plikt til å si i fra

Hvorfor står de ikke opp til kamp for utsatte grupper? For de mest hjelpetrengende som selv verken har ork eller evne til i tilstrekkelig grad å kjempe for at de får hjelp og et verdig liv? Hvorfor bruker de ikke sin fagkunnskap til å delta i den alminnelige samfunnsdebatten?

Jo da, vi har brukerorganisasjoner, og også pårørendeorganisasjoner. Og de gjør alle en utmerket jobb. Også når det gjelder å slåss for utsatte og hjelpetrengende grupper.

Relativt ofte hører jeg som folkevalgt fra organisasjoner som Legeforeningen, Sykepleierforbundet, Fysioterapeutforbundet og Fagforbundet. Men veldig ofte er dette knyttet til bemannings- og ressurs-situasjonen, lønns- og arbeidsforhold, stillinger og lignende. Forhold som selvsagt har betydning for dimensjonering og kvaliteten i tjenestetilbudet, men som allikevel er mest knyttet til medlemmenes mer tradisjonelle egeninteresser. Og for å understreke det, fordi dette har betydning for kvalitet ønsker jeg slike henvendelser som folkevalgt.

Men jeg savner større tilstedeværelse fra fagfolk i den generelle samfunnsdebatten:

- At ungdomsarbeidere er tydeligere i den offentlige debatt når fritidsklubber og forebyggende tiltak for barn og unge trues av nedleggelse.
- At ansatte i for eksempel i rusomsorgen er tydeligere når de ser at mangel på sosial boligpolitikk fører til at bostedsløse i praksis blir henvist til å sove under broer og i trappeoppgangser.

– At helsepersonell tydeliggjør at når så få står på venteliste til sykehjemsplass så er dette ikke uttrykk for behovsdekning, men at betalingsordninger kombinert med administrativt og politisk press tilsier at man ikke skal sette folk på venteliste.

Så vet jeg at en av forklaringene på dette er knyttet til forventninger om lojalitet til politisk- og administrativ ledelse. Ansatte gis det inntrykk at det er illojalt om de i offentligheten er kritisk til regjerings- eller byrådsforslag eller er kritisk til hva som gjøres/ikke gjøres på et felt. Det lages interne reglementer for hvem som skal kunne uttale seg til media.

Jeg har den klare oppfatning at kommunalt ansatte i første rekke skal ha sin lojalitet knyttet til brukerne av tjenestene. Det innebærer for eksempel at helse- og omsorgspersonell skal bruke sitt fag og kunnskap fra eget arbeid til å slåss for at vi har et tilstrekkelig dimensjonert og kvalitativt godt tjenestetilbud. Der politisk ledelse farer med tåkeprat, tilsøring eller gir feilaktige beskrivelse av virkeligheten er det etter min oppfatning fagfolkenes plikt til å si i fra både i forhold til folkevalgte beslutningstakere og offentligheten.

Kommunesektorens mange dyktige fagfolk har et betydelig ansvar for å bidra til at den offentlige debatten får nødvendig tilfang av kunnskap og faglige perspektiver.

oss dommen har falt

Skulder ved skulder-prinsippet

Arbeidsretten har slått fast at den som jobber dagarbeid i kommunen, og i tillegg tar ekstravakter eller vikariat på en institusjon der det arbeides 35,5 timers uke, skal ha timelønn beregnet etter satsene for 35,5 timers uke.

Fagforbundet og LO vant over KS, Sør-Aurdal kommune og Sarpsborg kommune i Arbeidsretten i desember i fjor.

LO mot KS

I Sør-Aurdal kommune gjaldt saken en

kommuneansatt som var ansatt i 99 prosent stilling som barne- og ungdomsarbeider, med vanlig dagarbeidstid og 37,5 timers uke. Vedkommende hadde av og til ekstravakter i miljøarbeidertjenesten hvor den ukentlige arbeidstiden er 35,5 timer. Fram til september 2008 mottok arbeidstakeren lønn for ekstravaktene beregnet etter 35,5 timers uke. Men fra og med oktober 2008 endra Sør-Aurdal kommune praksis, og begynte å beregne lønna etter timelønnsatsen for en 37,5 timers uke.

I Sarpsborg kommune gjaldt tvisten flere ansatte, inkludert ansatte i SFO med vakter innenfor helse- og sosialtjenesten. I Sarpsborg ble dette behandlet som en generell tolkningstvist.

Fagforbundet og LO stemte KS.

Skulder ved skulder-prinsippet

«Skulder ved skulder-prinsippet» betyr at du som ekstrahjelp/vikar skal ha samme avlønning som de du jobber sammen

med, og er en uoffisiell merkelapp på den betalingsregelen som framkommer av punkt 12.4 første avsnitt og pkt. 12.5 for henholdsvis ekstrahjelper og vikarer.

Enstemmig dom

Arbeidsrettens enstemmige dom slår fast at HTA kapittel 1 § 12, henholdsvis punkt 12,5 og 12,4 første avsnitt, er slik å forstå at et vikariat på et arbeidssted der det arbeides 35,5 timers uke skal avlønnes etter samme timesats for for stillinga, uavhengig av om vikaren har en annen stilling hos samme arbeidsgiver.

Dommen slår også fast at disse punktene i HTA må forstås slik at arbeidstakere som tar vakter på arbeidssteder der det arbeides 35,5 timers uke skal lønnes etter skulder ved skulder-prinsippet, det vil si ha den høyeste timelønna beregnet etter satsene for 35,5 timers uke.

Man har altså i kraft av «skulder ved skulder-prinsippet» krav på lønn basert på 35,5 timers uke uten å oppfylle ulem-

pekriteriene i § 4 pkt. 4.2.2. om 35,5 timers uke.

Utløser etterbetaling

Alle som omfattes av dommen får nå etterbetaling. Etterbetaling kan og bør kreves i alle landets øvrige kommuner for arbeidstakere som har arbeidet i den situasjon dommen omhandler. Tillitsvalgte må undersøke om de har parallelle tilfeller i sin kommune, og så fremme etterbetalingskrav for de som måtte finnes. Etterbetaling kan kreves tilbake til 31. mars 2009 (dato for tvisteprotokollen mellom Fagforbundet og KS). Etter forliket med KS i Sandefjord II-saken regnes protokollen som tilstrekkelig markeringshandling for etterbetalingskrav overfor alle KS-kommuner.

ANDERS HAMRE SVEEN

NYHET

Internasjonalt klimaprojekt

LO har gått sammen med Trade Union Congress (TUC) i Storbritannia og Fagforbundets britiske søsterorganisasjon Unison om et internasjonalt klimaprojekt.

Hensikten er å bygge kunnskap og sikre deltakelse i klimaarbeid og i internasjonale møter og forhandlinger for representanter for fagbevegelsen i fattige land. LO har bevilget penger til prosjektet. I tillegg til initiativtakere fra Storbritannia og norsk LO er det deltakelse fra Bangladesh, Brasil, Canada, Fiji, Ghana, Nepal, Sierra Leone, Sør-Afrika, Sør-Korea og organisasjonen SustainLabour.

60 millioner til studier

I 2010 har LO Stat og forbundene i LO delt ut stipender på til sammen over 60 millioner til LOs medlemmer.

– Dette er en fantastisk medlemsfordel som nesten ingen prater om. Det er gitt stipend til alt fra grunnopplæring til universitetsstudier, sier LO-nestleder Tor-Arne Solbakken i en pressemelding. LO-medlemmene legger i tillegg ned en betydelig egenfinansiering i etter- og videreutdanning.

ILL: ANDERS HAMRE SVEEN

Arbeid tar to millioner liv

Yrkessykdommer og arbeidsulykker tar hvert år 2,3 millioner liv i verden, ifølge en doktoravhandling fra Tammerfors tekniska universitet.

Forskeren Päivi Hämäläinen fant at kostnadene utgjør fire prosent av verdens bruttonasjonalprodukt.

oss faglig kokebok

Synlig i lokalsamfunnet

Det å være en synlig, positiv kraft i lokalsamfunnet, er ikke så hokuspus som det kanskje høres ut. Selv om hovedoppgaven er å sikre lønns- og arbeidsforholdene til medlemmene, har alle Fagforbundets fagforeninger noe ekstra å by på.

Det gjelder bare å få vist det fram. Mens én fagforening gikk inn med 40 000 kroner til en løypemaskin, så folk fikk ordentlige skispor å gå i, velger kanskje en annen å fronte barnebyen i Angola, eller sponse idrettsmiljøet. Det finnes mange muligheter og mulige samarbeidspartnere: idrettsforeninga, sangkoret, ung-

Kreativ Omsorg 2011

Fagforbundet Seksjon helse og sosial arrangerer konferansen Kreativ Omsorg 2011 på Rica Ishavshotell Tromsø, fra 7. til 8. april.

FOTO: GUSTAVAS KULTURFABRIKK

Konferansen omhandler hvordan man kan tenke alternativt og kreativt innen omsorgen.

På programmet står blant annet:

- Sykhjem for samisktalende
- Læring i sentrum
- Eldre og psykisk helse
- Mal dine minner
- NAPHA – et kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne

* Pilotprosjekt:

Temakurs om samhandlingsreformen

Kreativ Omsorg er et samarbeid mellom Fagforbundet og LHL, Norsk Pensjonistforbund og Helse- og omsorgsdepartementet.

Påmeldingsfristen: er 12. mars 2011. Elektronisk påmelding og mer informasjon på www.kreativomsorg.no

– Få folk inn i medlemsportalen

Fagforbundets leder Jan Davidsen er innlogga i Fagforbundets nettbaserte medlemsportal, og oppfordrer alle tillitsvalgte til å arbeide for at flest mulig av Fagforbundets medlemmer også logger seg inn.

– Medlemsportalen bør være de tillitsvalgtes hovedkilde til informasjon om hva som skjer i Fagforbundet, sier Davidsen.

Det er nå rundt 5000 av Fagforbundets medlemmer som har logget seg inn på medlemsportalen. Det betyr at det er veldig mange av medlemmer og tillitsvalgte som fortsatt ikke er innlogget.

Jan Davidsen oppfordrer tillitsvalgte først til sjøl å gjøre seg kjent i portalen og så til å arbeide aktivt for at flest mulig av Fagforbundets medlemmer logger seg inn.

– Det er mye interessant å finne der i tillegg til nyheter. Portalen er under stadig utvikling, så følg med, sier Davidsen. – Dersom du er blant dem som ikke har logget deg inn på medlemsportalen ennå, gjør det nå!

Gå inn på <http://medlem.fagforbundet.no>

Rakkestad FrP nedstemt

I Rakkestad ville FrP ha anbud på sykehjemsplasser, hjemmehjelpstjeneste, rengjøring og barnehager. Samtlige av Rakkestad FrPs forlag ble nedstemt da formannskapet i kommunen behandlet dem.

leserinnlegg. Husk at det også debatteres på nett.

Skryt, skryt

De aller fleste innbyggere er glade i kommunen sin. Er du tillitsvalgt i kommunen så er du en ressursperson som kjenner kommunen innenfra og som vet mye om lokale forhold. Bruk vervet i fagforeninga til å være en positiv kraft og ha en åpen og aktiv holdning til det som skjer rundt deg. Fortell de gode historiene, spesielt der hvor vi lykkes i å gjøre en god jobb for medlemmene. Har dere kanskje klart å kjempe gjennom noen faste stillinger? Har dere vært med og forhindra at offentlige velferdsgoder konkurranseutsettes? Husk å skryte og vise fram alt dere får til! Gode saker selger seg sjøl.

Målet bør være å bli kjent som arbeidstakernes og innbyggernes talsperson.

Fagforbundet siden sist

■ Nytt: Makskontingenten er 1,45% av lønnstrinn 50 i Statens lønnsregulativ. Makskontingenten for fagforeninger med normal kontingent er fra 1. januar kr 480,- + forsikringer og OUO-kontingent, se: Rundskriv 4/11 på TV-nettet. LOFavør kollektiv hjem økes til kr 63,- per md. Premien til stønadskassa økes til kr 16,- per md.

■ Nytt vervemål er 10 000 medlemmer for 2011. Det ble vedtatt på desembermøtet i landsstyret. Det betyr 24 500 innmeldinger. I fjor hadde vi samme vervemål, altså 10 000. Vi nådde nesten målet med 94 prosent. Antall innmeldinger i 2010 var 22 984.

■ Per 3. januar 2011 har Fagforbundet 317 740 medlemmer. Ca 208 000 er yrkesaktive.

■ Fagforbundskene i 2011 arrangeres i uke 44 og 45, altså fra 31. oktober til 11. november. Det er valgfritt om fagforeningene ønsker å avholde en eller to forbundskur i denne perioden.

■ Fagforbundet støtter Wikileaks og bevilger 25 000 kroner. Fagforbundet mener at nettstedet fritt må få legge fram den informasjonen de får tilgang på og at forsøkene på å begrense mulighetene for nettstedet til å formidle informasjon, er et angrep på yttringsfriheten.

– Det er svært alvorlig at kortselskaper stanser tilgangen av midler til Wikileaks, blant annet etter press fra amerikanske myndigheter og politikere. Dette hører ikke hjemme i åpne demokrati, sier Fagforbundets leder Jan Davidsen.

■ Et flertall stemte for meklingsresultatet i uravstemninga for overenskomsten NHO 453 (Norges Blindeforbund, Oslo Kino AS, SF Kino Stavanger/Sandnes AS, Flyktningstifelsen og Aurora Kino AS).

■ Det er gjennomført uravstemning på overenskomsten for Ambulansefirmaer, NHO 118 for perioden 1. april 2010 til 31. mars 2012. Fagforbundets medlemmer har godkjent den.

■ Fagforbundet Moss og Fagforbundet Våler er vedtatt sammenslått. De skal hete Fagforbundet Moss og Våler og vil ha ca 1700 medlemmer.

■ Når det gjelder pensjonssaken er Fagforbundet opptatt av å ivareta dagens nivå for deltidsarbeidende kvinner. Forbundet godtok resultatet av 2009-forhandlingene, men ønsket seg et litt annet resultat. Dette har nå kommet tydeligere fram, og forbundet ser behov for en revisjon, sier rådgiver Geirmund Jor til Frifagbevegelse.

■ I et innspill til den nye eierskapsmeldinga gjentar LO forslaget fra det tidligere eierskapsutvalget om å opprette et statlig eierkapitalfond som kan bidra til nye ideer og sikre norsk forankring ved salg av strategiske bedrifter.

■ Arbeidstilsynet har opprettet profil på Facebook. Her kan man stille spørsmål og diskutere temaer knyttet til arbeidsmiljø. Gå inn på www.facebook.com/arbeidstilsynet og trykk «liker».

ELLISIV SOLSKINNBAKK SELNES

FAGFORBUNDET

UTGIVER: Fagforbundet

OSS PÅ NETT: oss.fagforbundet.no

ANSVARLIG REDAKTØR: tone.zander@fagforbundet.no

FAGREDAKTØR: kari-sofie.jenssen@fagforbundet.no

I REDAKSJONEN: randi.tevik@fagforbundet.no

anders.hamre.sveen@fagforbundet.no

ellisiv.solskinnsbakk.selnes@fagforbundet.no

LAYOUT: berit.paulsen@fagforbundet.no

kjell.olufsen@fagforbundet.no

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 28. januar 2011

OPPLAG: 18 500

TRYKK: Aktietrykkeriet

ISSN: 1891-2184

FOTO: KARI-SOFIE JENSEN

tillitsvalgt min hverdag

oss@fagforbundet.no

Vurderer helikopter:

Satsinga i private barnehager merkes også i Nordland. Å skulle rekke over alle private barnehager på tre måneder byr på noen geografiske utfordringer.

Ann Merethe Larsos Kristensen

– Vi har studert kartet og konkluderer med at Nordland er stort. Så har vi fleipet litt med at vi kanskje burde leid et helikopter, ler hovedtillitsvalgt i Fagforbundet Bodø, Ann Merethe Larsos Kristensen.

– Ellers tror jeg det skal gå greit. Mange private barnehageiere har allerede meldt seg inn hos PBL (Private Barnehagers Landsforbund). Det gir en ryddigere motpart, pluss at vi har vært gode på å samle tillitsvalgte, forteller hun.

Tøft språk

Larsos Kristensen er 43 år og startet sin tillitsvalgtkarriere i Norsk Transportarbeiderforbund, som opplæringsansvarlig. Den gangen jobbet hun på et lager i Bodø.

– Det er ikke et yrke man blir gammel i, sier hun og viser til de mange tunge løftene.

I 1998 begynte hun som personlig assistent ved en skole. Da kom hun inn i Fagforbundet – og ble raskt tillitsvalgt igjen. Fra det ene ytterpunktet til det andre.

– Den største forskjellen da jeg kom fra et mannsdominert forbund til et kvinne-dominert, var språket. I mitt gamle forbund var det helt klart et mye tøffere språk, forteller Larsos Kristensen.

I Fagforbundet har hun erfart at det er de mange lokale tillitsvalgte som er selve styrken til forbundet.

Lager lys

Som om det ikke er nok hobby å ha konfirmant til våren, så driver hun også med støping av stearinlys. Produksjonen begrenser seg til eget bruk og gaver.

– Det hender jo at jeg får kommentar-

er på den spesielle lukta som brer seg i huset når det smeltes og støpes, smiler hun.

Når det gjelder hjertesaker i fagforeringsarbeidet, er Larsos Kristensen lidenskapelig opptatt av at medlemmene skal få uttelling for fagbrev, også i privat sektor. Det å kunne hjelpe dem som har gått lenge på løse kontrakter, til å få fast jobb, kommer også høyt på lista.

– Alle må bli sett og tatt vare på for at vi skal kunne ha det bra på jobben, og dermed gjøre en god jobb, understreker hun.

Hva er ditt viktigste verveargument?

– Sammen er vi sterke!

ELLISIV SOLSKINNBAKK SELNES

OSS NYTT OM NAVN | oss@fagforbundet.no

HELENE LØVSETH OG STIAN BRYDE-ERICHSEN er ansatt som rådgivere i Organisasjonsenheten. Helenes

arbeidsområde er skoleing. Stian skal jobbe med statistikk og analyse og være med i vervegruppa.

Hun er utdannet hjelpepleier med videreutdanning i kreftomsorg.

AHMAD ABDI er valgt til ny plasstillitsvalgt på Gjoleidveien Boliger i Skedsmo.

På renholdernes dag, 9. desember 2010, ble **UBONE LODE** valgt som tillitsvalgt for renholderne i Lier kommune. Hun har arbeidet i Lier kommune i seks år, og tok fagbrev i Renholdsoperatørfaget våren 2010.

Under fylkeskonferansen i Fagforbundet Sør-Trøndelag ble **JANNE KRISTIN BJØRNERAAS** valgt som ny leder for SKKO. **TOR ANDREAS SKAGSETH** ble valgt som ny leder av SKA.

SONIA KVAM ble valgt som ny leder av ungdomsutvalget og ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Sør-Trøndelag.

ROBERT RENÉ HANSEN startet 3. januar 2011 på LOs Brussel-kontor. Han har vært nestleder i organisasjonsavdelingen i LO og ungdomsrådgiver.

LO-sekretariatet har konstituert førstesekretær **ELLEN STENSURD** som hovedkasserer i LO etter at Bente N. Halvorsen sa fra seg vervet av helsemessige årsaker. LO-sekretær Trine Lise Sundnes rykker opp som ny førstesekretær. LO-ledelsen består av seks tillitsvalgte fram til neste kongress i 2013.

ORRVAR DALBY tok over som konstituert generalsekretær i Norsk Folkehjelp 14. desember 2010. Dalby tok over etter Petter Eide.

Finsk fagbevegelse mot sosial dumping

Fagorganiserte i Finland står på barrikadene for å hindre sosial dumping og hjelpe fremmedarbeidere til et rettferdig arbeidsliv.

Forbund i offentlig sektor i Finland advarer mot oppstykinga og anbudsutsettinga av velferdstjenester, og mot økende sosial dumping i offentlig sektor.

– Utenlandske arbeidstakere må ha samme rettigheter og plikter som den innfødte befolkningen, slik som retten til å organisere seg og rett til samme lønn og like arbeidsvilkår, sier Jarkko Eloranta fra Forbundet for offentlig sektor og velferdsområdene (JHL).

Hett valgkamptema

Spørsmålet om innvandrere og innvandring har blitt et viktig tema i Finland før stortingsvalget i april i 2011. Ni fagforbund fra offentlig sektor (FIPSU) har gått sammen for å finne positive løsninger i en ellers opphetet debatt. Gjennom et mangfold av aktiviteter bidrar fagbevegelsen til raskere integrering i det finske samfunnet og på arbeidsmarkedet.

– Rekruttering av utenlandsk arbeidskraft skal ikke få lov til å lage to parallelle arbeidsmarkeder, sier FIPSU i en uttalelse.

Både privat og offentlig

FIPSU vil hindre sosial dumping blant arbeidsinnvandrere. Selv om dette også i Finland er mest akutt i private sektor, blant annet i bygg og anlegg, viser flere studier at økende outsourcing fra det offentlige til private selskaper gjør at det blir vanskeligere å kontrollere hvor effektivt lovverk og kollektive avtaler blir fulgt opp. Dagens lovgivning er for svak og hindrer ikke misbruk av utenlandske arbeidstakere. Det ønsker fagbevegelsen å gjøre noe med.

Mangfold

Finsk LO er forsiktige optimister når det gjelder arbeidsgiversiden sitt syn på mer kontroll. Ralf Sund fra «Tjänstemannacentralorganisationen» STTK mener at medlemmene i arbeidsgiverorganisasjonene som er lovlige selskaper vil dra nytte av mer effektiv kontroll. Misbruk av arbeidsinnvandre svekker posisjonen til de som driver lovlige, og er lønnsomt med hensyn til konkurranse, uttaler Sund.

Mange fagforbund arrangerer kurs, setter opp diskusjonsforum, skaper nettverk og støtter medlemmer som er innvandret til Finland. Språk er en viktig nøkkel til å lykkes, og det er viktig å tilby finsk- eller svenskurs slik at innflyttere finner seg til rette i samfunnet, på arbeidsplassen og i fagforeninga, understreker fagbevegelsen. Kilde: STTK

RANDI TEVIK

oss redaksjonen

oss@fagforbundet.no

Send oss en e-post og si din mening og kom med tips!